

4.24 Felles (VO nr 90)

4.24.1 Innledning

Kapitlet omhandler utgifts- og inntektsposter som sorterer inn under budsjett- og regnskapsskjema 1A. Aktuelle funksjoner er 800 skatt på inntekt og formue, 840 statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd, 850 generelt statstilskudd vedr flyktninger, 870 renter/utbytte og lån samt 880 interne finansieringstransaksjoner.

4.24.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.24.2.1 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2009	Budsjett 2010	Forslag 2011	Forslag 2012	Forslag 2013	Forslag 2014
Driftsutgifter	207 060	126 342	145 234	161 029	173 140	178 289
Driftsinntekter	1 366 541	1 278 788	1 487 793	1 479 618	1 491 298	1 493 367
Netto driftsinntekter	1 159 481	1 152 466	1 342 559	1 318 589	1 318 158	1 315 078
Investeringsutgifter	146 017	39 118	29 238	29 905	29 322	30 010
Investeringsinntekter	289 898	301 337	253 375	260 403	193 031	183 987
Netto inv.inntekter	143 881	262 219	224 137	230 498	163 709	153 977

4.24.3 De enkelte inntekts- og utgiftsanslagene

Rådmannens forslag til budsjett 2011 og økonomiplan 2011-2014 er som vist i tabellen under basert på en rekke inntektsanslag. I det videre gis det kommentarer til de enkelte anslag. Tabellen er ført opp med beløp i faste priser med 2011-kroneverdi.

Tabell 4.24.3.1 Oppsummering av diverse anslag for økonomiplanperioden (kr 1.000)

Anslag:	Tjeneste – Art	2011	2012	2013	2014
Skatteinntekter	8000 – 1870	554 963	554 963	554 963	554 963
Eiendomsskatt	8000 – 1874	37 250	37 600	37 950	38 300
Rammetilskudd	8400 – 1800	734 796	737 095	737 095	737 095
Vertskommunetilskudd	8400 – 1811	39 008	36 865	34 955	33 004
Investeringstilskudd grunnskolen	8400 – 1812	1 766	1 735	1 703	1 672
Kompensasjonstilskudd eldreomsorg mv.	8400 – 1813	8 501	8 355	8 209	8 063
Rentekompensasjon skoleanlegg	8400 – 1814	3 724	3 622	3 468	3 314
Avgiftspliktig salg - konsesjonskraft	3203 – 1650	2 000	2 000	2 000	2 000
Statstilskudd flyktninger	8500 – 1810	16 546	15 664	15 857	15 857
Verskommunetilskudd, asylmottak	8500 – 1810	854	854	854	854

Frie inntekter

Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Øremerkede tilskudd til barnehager, kvalifiseringsprogram og krisesenter innlemmes i rammetilskuddet fra 2011. Andelen frie inntekter av kommunenes samlede inntekter øker dermed fra om lag 68 til 76 prosent. Andelen øremerkede tilskudd reduseres til knapt 5 prosent.

Frie inntekter er inntekter som kommunene kan disponere fritt, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene fordeles til kommunene gjennom inntektssystemet. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011 er rammetilskuddet til kommunene i underkant av 100 mrd. kroner. Som det fremgår av tabellen over er anslaget på frie inntekter for Ringsaker kommune i 2011 på 1,290 mrd. kroner.

Skatt på inntekt og formue

Fordelingen mellom skatteinntekter og rammetilskudd bestemmes bl.a. av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale skattørene. Skatteinntektenes andel av de samlede inntektene for kommunene er i forslaget til statsbudsjett redusert fra om lag 45 prosent i 2010 til 40 prosent i 2011. Dette er lagt til grunn i forslaget til skattøre for kommunene.

Forslag til skattører er fremmet i Prp. 1 S (2010–2011) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Det foreslås at skattøret for kommunene settes ned fra 12,8 prosent i 2010 til 11,3 prosent i 2011, en reduksjon på 1,5 prosentpoeng. Anslåtte skatteinntekter for Ringsaker i 2011 er bl.a. basert på regjeringens forslag til skattøre.

Ringsaker kommunes skatteinngang i 2009 utgjorde kr 560.270.683. Opprinnelig vedtatt skatteanslag for 2010 lyder på kr 573.428.000. Dette er senere endret to ganger; ved behandlingen av 1. tertialrapport som følge av nye skatteanslag og ved behandling av 2. tertialrapport, på bakgrunn av ny informasjon om skatteinngangen i 2010 i statsbudsjett 2011. Ved utarbeidelse av skatteanslag for 2011 er det forutsatt at den faktiske skatteinngangen i 2010 blir på kr 594.165.000, jf. nærmere omtale i rapporten etter 2. tertial 2010.

Ved beregning av skatteanslaget for 2011 er regjeringens kommunevise anslag, som fremgår av beregningsteknisk dokumentasjon (grønt hefte), fulgt. Tallene nedenfor er oppgitt i faste priser med 2011 som kroneverdi.

Tabell 4.24.3.2 Skatteanslag for økonomiplanperioden 2011-2014 (kr 1.000)

SKATT	2011	2012	2013	2014
Faktisk inngang i 2009	560 271	560 271	560 271	560 271
+ Anslått merinngang i 2010	33 894	33 894	33 894	33 894
+ Anslått inngang i 2010 (2. tertial)	594 165	594 165	594 165	594 165
- 6,6 prosent reduksjon	39 202	39 202	39 202	39 202
= Skatteanslag (avrundet)	554 963	554 963	554 963	554 963

En så vidt sterk reduksjon i skatteinntekter fra revidert skatteanslag etter 2. tertial 2010 til budsjettert anslag i 2011 har bl.a. sammenheng med at skatteandelen settes ned til 40 prosent mot en tilsvarende økning i rammetilskuddet.

Rådmannen har valgt å følge regjeringens skatteanslag. Dersom det viser seg at skatteinntektene utvikler seg annerledes enn anslått i budsjettet, vil en komme tilbake til dette i 1. tertialrapport.

Rammetilskudd gjennom inntektssystemet

Gjennom inntektssystemet fordeles rammetilskuddet til kommuner. Det overordnede formålet med utgiftsutjevningen og skatteutjevningen i inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene for å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud over hele landet.

Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet fullt ut kompenseres for variasjoner i kostnader ved tjenesteytingen, som de selv ikke kan påvirke. Kostnadsnøkkelen er den mekanismen i inntektssystemet som i praksis sørger for dette, og som fordeler tilskudd til kommunene etter deres varierende behov.

Kostnadsnøkkelen er satt sammen av objektive kriterier som kommunene ikke kan påvirke gjennom egne valg og prioriteringer. Alderskriteriene er «grunnmuren» i kostnadsnøkkelen. Siden alderskriteriene ikke ivaretar etterspørselen etter kommunale tjenester fullt ut, er kostnadsnøkkelen supplert med ulike sosiale kriterier som ivaretar at etterspørselen også avhenger av levekår, helsetilstand mv. Kostnadsnøkkelen inneholder egne kriterier som ivaretar variasjonen i kostnader ved å gi en enkelt tjeneste. Ulikt bosettingsmønster og kommunestørrelse gir slike kostnadsvariasjoner.

Gjennom kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett med kriteriedata beregnes utgiftsbehovet for den enkelte kommune.

Gjennom skatteutjevningen i inntektssystemet utjevnes delvis forskjeller i skatteinntekter.

Endringer i inntektssystemet

Regjeringen la i kommuneproposisjonen 2011 frem forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene. Her ble det lagt fram en ny kostnadsnøkkel for kommunene og en ny delkostnadsnøkkel for barnehager som følge av innlemming av de øremerkede tilskuddene til barnehagene fra 2011. I tillegg er de andre delkostnadsnøkklene oppdaterte. Det vises til kommuneproposisjonen 2011 for en nærmere redegjørelse om de nye delkostnadsnøkklene.

Endringer av kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen

I dette avsnittet omtales kort de viktigste endringene i regjeringens forslag til ny kostnadsnøkkel sammenlignet med dagens kostnadsnøkkel. Dagens kostnadsnøkkel er ikke direkte sammenlignbar med ny kostnadsnøkkel, siden barnehager er inkludert i forslaget til ny kostnadsnøkkel.

- Basiskriteriet, som ivaretar smådriftsulemper, får en relativt sett høyere vekt i forslaget til ny kostnadsnøkkel.
- I dagens kostnadsnøkkel er det tre ulike bosettingskriterier; beregnet reisetid, nabo og sone. I forslaget til ny nøkkel foreslås det å fjerne kriteriet for beregnet reisetid. Beregnet reisetid er et mål på innbyggernes samlede reisetid til kommunesenteret (definert som den grunnkretsen rådhuset ligger i). For de aller fleste kommuner vil det imidlertid ikke være aktuelt kun å organisere de kommunale tjenestene i kommunesenteret. I tråd med resultatene fra flere analyser fjernes kriteriet fra kostnadsnøkkelen, og kostnadsulemper knyttet til bosettingsmønster fanges nå i sin helhet opp av sone- og nabokriteriet. Relativt sett går vektingen av bosettingskriteriene ned i forhold til dagens kostnadsnøkkel, men sammensettingen av kriteriene er endret.
- I forslaget til ny kostnadsnøkkel er det en annen aldersinndeling enn i dagens kostnadsnøkkel. Dette skyldes blant annet den nye delkostnadsnøkkelen på barnehagesektoren. Gruppen 16–22 år er også skilt ut som egen gruppe. I dagens kostnadsnøkkel er disse inne i gruppen 16–66 år. En slik inndeling har sammenheng med at innen primærhelsetjenesten er deler av tjenestene (helsestasjon og skolehelsetjeneste) spesielt innrettet mot barn og ungdom. Også på barnevernområdet vurderes en slik inndeling fornuftig, med tanke på at barnevernloven omfatter tiltak for barn og unge opp til og med fylte 23 år.
- I tillegg til endring i aldersinndelingen som nevnt over, er det lagt inn to nye kriterier knyttet til innlemming av øremerkede tilskudd til barnehager. Dette er barn 1-2 år uten kontantstøtte og utdanningsnivå. Utdanningsnivå er spesifisert som antall innbyggere med universitets- og høyskoleutdanning. Analyser viser at de to nevnte kriterier er de som sammen med barn 3-5 år har størst betydning for etterspørsel etter barnehageplasser.
- Det blir flere levekårsvariabler og sosiale kriterier i forslaget til ny kostnadsnøkkel. Det inkluderer en opphøringsindeks for levekårsproblemer og kriteriet for uføre 18–49 år. Analysene viser at en høy andel uføre virker utgiftsdrivende på kommunenes sosialhjelpsutgifter. Opphøringsindeksen fanger opp at storbyer gjennomgående har større sosialhjelpsutgifter enn mindre kommuner. Opphøringsindeksen består av antall skilte, ledige og fattige.
- Barn 0–15 år med enslig forsørger inkluderes i stedet for skilte og separerte 16–59 år. Dette er to sammenfallende kriterier som begge har signifikant effekt på variasjoner mellom kommuner i utgifter til barnevern, men førstnevnte kriterium ansees som mer treffsikkert.

Kommunene med under drøyt 7.100 innbyggere og Oslo tjener på ny kostnadsnøkkel, mens de andre storbyene og større kommuner i snitt kommer negativt ut av forslaget til ny kostnadsnøkkel. Imidlertid vil det i alle grupper være kommuner som tjener eller taper på endringene. En av grunnene til at mindre kommuner tjener på ny kostnadsnøkkel, er at basiskriteriet, som er et mål på kommune-

størrelse, vektet opp i ny nøkkel i forhold til i dagens nøkkel. Små kommuner tjener også på endringer i bosettingskriteriene.

Når de ulike delkostnadsnøkklene vektet sammen til en samlet kostnadsnøkkel, gjøres dette på bakgrunn av totale utgiftsandeler (netto driftsutgifter) fra KOSTRA for de sektorer som omfattes av utgiftsutjevningen. Kommunenes oppgaver og prioriteringer har endret seg siden siste hovedrevisjon av kostnadsnøkkel, og den enkelte sektors vekt i samlet nøkkel vil bli påvirket av dette. At sektorene vektet forskjellig i den nye nøkkelen gir fordelingsvirkninger uavhengig av endringene i delkostnadsnøkklene.

Under vises utgiftsutjevningen for Ringsaker basert på forslaget ny kostnadsnøkkel for 2011. Som nevnt foran er det vanskelig å gjøre direkte sammenligninger med kostnadsnøkkel for 2010 siden barnehager inngår i ny kostnadsnøkkel.

Tabell 4.24.3.3 Utgiftsutjevningen 2011

	HELE LANDET		RINGSAKER			Bruk av folketall 1.7.2010	
	Vekt	Antall	Antall	Indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutjevning	
				utg.behov		Kr pr innb.	Totalt
0-2 år	0,008	185 172	1 140	0,92049	-0,07	-27	-880
3-5 år	0,093	180 498	1 085	0,89877	-0,95	-381	-12 460
6-15 år	0,294	617 215	4 202	1,01791	0,53	213	6 948
16-22 år	0,021	449 598	3 037	1,00997	0,02	9	279
23-66 år	0,095	2 824 630	18 435	0,97582	-0,23	-93	-3 033
67-79 år	0,046	409 773	3 217	1,17381	0,79	319	10 421
80-89 år	0,069	183 790	1 364	1,10964	0,76	306	9 998
over 90 år	0,046	37 323	212	0,84928	-0,70	-281	-9 196
Basistillegg	0,023	430	1	0,34771	-1,52	-613	-20 028
Sone	0,013	19 663 162	145 098	1,10331	0,14	55	1 811
Nabo	0,013	8 839 178	59 254	1,00229	0,00	1	40
Landbrukskriterium	0,003	1	0,0117	1,74584	0,23	93	3 047
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,009	31 062	128	0,61613	-0,33	-132	-4 300
Norskfødte 6-15 år med innv.foreldre ekskl Skandinavia	0,001	32 891	62	0,28184	-0,06	-26	-852
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,004	106 646	273	0,38274	-0,25	-100	-3 254
Dødelighet	0,046	32 045	239	1,11513	0,53	213	6 949
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,012	155 693	1 099	1,05540	0,06	26	840
Fattige	0,006	215 415	997	0,69200	-0,19	-77	-2 516
Uføre 18-49 år	0,004	64 898	489	1,12659	0,05	20	651
Opphøringsindeks	0,012	200,23	0,8	0,60043	-0,48	-192	-6 266
Urbanitetskriterium	0,015	41 115 895	259 803	0,94477	-0,08	-34	-1 114
PU over 16 år	0,046	16 637	123	1,10540	0,48	195	6 389
Ikke-gifte 67 år og over	0,044	302 049	2 229	1,10337	0,45	181	5 926
Barn 1-2 år uten kontantstøtte	0,058	85 969	480	0,83394	-0,95	-385	-12 583
Innbyggere med høyere utd.	0,018	1 002 705	4 714	0,70292	-0,55	-220	-7 203
Kostnadsindeks	1,000			0,97694	-2,31	-929	-30 386
Nto virkn. stat./private skoler							-1 456
Sum utgiftsutjevning							-31 843

Tabellen over viser at Ringsaker har et beregnet utgiftsbehov som er 2,31 prosent under landsgjennomsnittet, dvs. at kommunen relativt sett er litt mer lettdreven enn landsgjennomsnittet etter den nye kostnadsnøkkel. Som følge av det omfordeles 31,8 mill. kroner fra innbyggertilskuddet til kommuner som har et utgiftsbehov over landsgjennomsnittet.

I 2010 har Ringsaker etter gjeldende kostnadsnøkkel et beregnet utgiftsbehov på 1,86 prosent over landsgjennomsnittet, dvs. at kommunen er en relativt sett litt mer tungdreven kommune enn landsgjennomsnittet, og får et tillegg gjennom utgiftsutjevningen på 18,4 mill. kroner etter korrigering for netto virkning av elever i statlige/private skoler.

På tross av en positiv befolkningsutvikling i Ringsaker de senere årene er den årlige veksten i folketallet fortsatt under landsgjennomsnittelig vekst. Dette innebærer et økonomisk tap på alderskriteriene i kostnadsnøkkel. Sammen med endringene i kostnadsnøkkel, hvor bl.a. fjerning av reiseavstandskriteriet og vektingen av basiskriteriet i sum har store negative konsekvenser for Ringsaker, stiller dette kommunen overfor betydelige økonomiske utfordringer i årene fremover.

Endringer i inntektsutjevningen

Det er store variasjoner i skattegrunnlag mellom kommunene, noe som skaper store forskjeller i inntektsnivå. Forskjeller i skattegrunnlag blir, i motsetning til forskjeller i utgiftsbehov, kun delvis utjevnet gjennom skatteutjevningen. Forskjeller i inntektsnivå er den viktigste forklaringsfaktoren for ulikt tjenestetilbud. For å sikre en jevnere fordeling av inntekter mellom landets kommuner og utjevne uønskede forskjeller i tjenestetilbudet mellom kommunene, reduseres skattens andel av samlede inntekter for kommunene fra 45 % til 40 %. Reduksjonen i skatt vil bli overført til innbyggertilskuddet og fordelt med et likt beløp pr innbygger.

I inntektssystemet for kommunene vil skatteutjevningen trappes opp fra 59 % i 2010 til 60 % i 2011.

Tapskompensasjon ved endringer i inntektssystemet

Innenfor skjønnsrammen er det i statsbudsjettet satt av 400 mill. kroner til kommuner som taper mer enn kr 100 pr innbygger på endringene i inntektssystemet. Midlene fordeles direkte av Kommunal- og regionaldepartementet. Det legges opp til en revisjon av kostnadsnøkkelene om lag hvert fjerde år. Tapskompensasjonen gjennom skjønnstilskuddet vil ligge fast inntil neste revisjon av kostnadsnøkkelene.

I Beregningsteknisk dokumentasjon til Prp. 1 S. (2010-2011) fra Kommunal- og regionaldepartementet (Grønt hefte) blir rammetilskuddet til hver enkelt kommune presentert. Ved utarbeidelse av budsjettet for overføringer gjennom inntektssystemet har rådmannen lagt til grunn departementets beregning av rammetilskuddet for Ringsaker. I tillegg er det benyttet prognosemodell for beregning av skatt og rammetilskudd fra Kommunes Sentralforbund.

Det må understrekes at beregningene vedrørende skatt og inntektsutjevning er beheftet med usikkerhet. Det er den faktiske utviklingen i 2010 som i februar 2011 gir det endelige tallet for netto skatteutjevning. I tabellen nedenfor har en søkt å oppsummere virkningene for Ringsaker kommune slik en har anslått det.

Tabell 4.24.3.4 Anslag for frie inntekter i økonomiplanperioden 2011-2014 (kr 1.000)

INNTAKSSYSTEMET-OVERFØRINGER	2011	2012	2013	2014
Innbyggertilskudd	622 698	622 698	622 698	622 698
Utgiftsutjevning	-31 843	-31 843	-31 843	-31 843
Overgangsordning/INGAR (fra 2009)	-2 280	0	0	0
Saker med særskilt fordeling	10 901	10 901	10 901	10 901
Skjønnsmidler	4 800	4 800	4 800	4 800
Skjønnsmidler skattesvake kommuner	2 000	2 000	2 000	2 000
Netto inntektsutjevning	128 539	128 539	128 539	128 539
"Bykletrekket"	-19	0	0	0
Anslag rammetilskudd i 2011-priser	734 796	737 095	737 095	737 095
Skatteanslag	554 963	554 963	554 963	554 963
Anslag skatt og rammetilskudd i 2011-priser	1 289 759	1 292 058	1 292 058	1 292 058

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i k.sak 88/2006 å utskrive eiendomsskatt på alle næringsseiendommer, forretningsbygg, boliger, fritidshus (hytter) og tomtegrunn i hele kommunen med virkning fra 2007 med unntak av de eiendommer som fremgår av eiendomsskattelovens § 5.

Nivået på eiendomsskatten er holdt fast på 2 promille i hele økonomiplanperioden selv om en etter loven har anledning til ved gradvis opptrapping å gå opp til 7 promille. Det er heller ikke foretatt noen korrigerende prisvekst slik som praksis er for andre inntektsposter i budsjettet. Så lenge inntektene fra eiendomsskatten ikke underlegges alminnelig prisfremskrivning, men holdes nominelt uendret, innebærer dette en reell svekkelse av inntektssiden i budsjettet. For 2011 utgjør dette om lag 1,1 mill. kroner, som da må kompenseres gjennom økning av andre inntektsposter eller reduksjon av utgiftssiden i budsjettet.

Det er i budsjettforslaget innarbeidet inntekter fra eiendomsskatt på 37,25 mill. kroner i 2011, en økning på kr 350.000 i forhold til regnskapet for 2010. Det er deretter foretatt en årlig opptrapping med kr 350.000 basert på fortsatt økt bygging av hus, leiligheter og hytter.

Salg av konsesjonskraft

Kommunen selger sin konsesjonskraft gjennom ettårskontrakter. I 2010 oppnådde kommunen en pris på 29,70 øre/kwh, som ga inntekter på til sammen 1,5 mill. kroner. Kommunen har inngått fastpris-kontrakter for salg av konsesjonskraft med Ishavskraft AS for 2011 og 2012 for henholdsvis 38,50 øre/kwh og 36,07 øre/kwh. Til fradrag før inntektsføring kommer produksjonskostnadene. Det er budsjettet med 2 mill. kroner i inntekter fra salg av konsesjonskraft.

Andre statstilskudd

Vertskommunetilskudd

Etter HVPU-reformen tidlig på 1990-tallet overtok 33 kommuner ansvaret for en rekke beboere hjemmehørende i andre kommuner. Formålet med den øremerkede tilskuddsordningen er å kompensere de 33 vertskommunene for de beboere som valgte å bli boende i institusjonskommunen.

En del av vertskommunene vil, på grunn av frafall av beboere, kunne få store endringer i inntekt fra ett år til et annet. Dette kan gi enkelte kommuner utfordringer i arbeidet med omstilling og nedbygging av tjenestetilbudet. For å sikre vertskommuner mot brå inntektsbortfall er det innført en skjermingsordning slik at ingen kommuner, ved frafall av beboere, trekkes mer enn et beløp knyttet til antallet innbyggere i kommunen i året. Skjermingsbeløpet pr innbygger skal tilsvare beløpet som gjelder for overgangsordningen i inntektssystemet (INGAR). Uttrekk av midler vil bli foretatt uavhengig av øvrige uttrekk av rammetilskuddet til kommunene (INGAR). Den delen av tilskudds-reduksjonen som den enkelte kommune ikke blir trukket på grunn av skjermingsordningen, hefter ved denne kommunen de påfølgende år. Telling og uttrekk av midler ved frafall av beboere vil bli gjennomført hvert år fram til alle beboere har falt fra og tilskuddsordningen er avviklet i sin helhet. Tilskuddet til den enkelte kommune settes ned i forhold til antall beboere som faller fra.

Ringsaker kommer ikke inn under skjermingsordningen, noe som betyr at det ved frafall av brukere foretas et fullt trekk i vertskommunetilskuddet uten noen nedtrappingsordning. Siden siste telling pr 1.1.2008 har det falt fra 4 vertskommunebrukere. Antall gjenlevende brukere er 35. Dette gir følgende tilskudd:

Tilskudd pr bruker 2010: kr 42 817 600/35 = kr 1 223 360
Redusert tilskudd 4 brukere: kr 1 223 360 * 4 = kr 4 893 440

Tilskudd 2011: kr 42 817 600 – 4 893 440 = 37 924 160
Tilskudd 2011 prisjustert: kr 37 924 160 * 2,8 % = 39 008 000

Det er forutsatt et frafall av 2 brukere pr år i økonomiplanperioden noe som innebærer at vertskommunestilskuddet vil bli redusert med ytterligere 6 mill. kroner i økonomiplanperioden.

Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen

Tilskuddet skal kompensere for merutgifter som kommunene hadde til investeringer i skolebygg i forbindelse med skolestart for seksåringene tilbake til 1994. Kompensasjonen beregnes med utgangspunkt i den effektive renten på 9 måneders statscertifikater pr 1.7.2009 på 1,52 % tillagt en margin på 0,5 prosentpoeng. For 2011 er tilskuddet budsjettert med 1,766 mill. kroner.

Rentekompensasjon skoleanlegg

Stortinget vedtok i 2002 en statlig finansieringsordning hvor kommuner og fylkeskommuner skal få kompensert renteutgifter knyttet til nybygg, rehabilitering, opprustning og utbedring av skoleanlegg innenfor en gitt ramme. Ordningen gjaldt anlegg som er ferdigstilt etter 1.1.2002. I forbindelse med statsbudsjettet for 2009 ble ordningen gjeninnført. I statsbudsjettet foreslås det at det i 2011 kan gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kroner. Beregning av rentekompensasjonen skjer med utgangspunkt i et serielån med 20 års løpetid i Husbanken. For 2011 er det ved beregning av tilskuddet benyttet en gjennomsnittelig rente på 2,8 %. Det er i 2011 budsjettert med 3,724 mill. kroner i rentekompensasjon.

Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag - eldreplan og psykiatriplan

Kompensasjonstilskuddene følger av de investeringstiltak som er gjennomført og godkjent i forhold til tidligere opplegg for eldreplan og psykiatriplan. Tilskuddet gjelder alle sykehjemsplasser og omsorgsboliger med tilsagn om oppstartingstilskudd etter 1.1.1997, og skal sjablonmessig dekke utgifter til renter og avdrag som påløpt fra og med 1.1.1998. Tilskuddet er basert på en forutsetning om en gjennomsnittelig rente på 2,8 % i 2011. Det budsjetteres med 8,501 mill. kroner i samlet kompensasjonstilskudd for 2011.

Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger

Integreringstilskuddets intensjon er å dekke kommunesektorens gjennomsnittsutgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommuner som bosetter flyktninger, mottar andel av tilskuddet pr år pr person i fem år. Ved flytting skal fra- og tilflyttingskommunene dele tilskuddet i flytteåret.

Tabell 4.24.3.5 Satser for integreringstilskudd i 2011

Bosettingsår	Satser 2011
Enslige voksne år 1	kr 200 000
Voksne år 1	kr 130 000
Barn år 1	kr 130 000
År 2	kr 150 000
År 3	kr 131 500
År 4	kr 80 000
År 5	kr 70 000
Enslige mindreårige	kr 150 000

Tilskuddet vil variere i forhold til hvor mange barn og voksne som bosettes i kommunen. Tilskuddet betales ikke i sin helhet ved bosetting, men fordeles over 5 år. I tillegg kommer et særskilt tilskudd i forbindelse med bosetting av enslige mindreårige, f.o.m. bosettingsåret og frem til barnet fyller 20 år.

Grunnlaget for beregningen av integreringstilskuddet er antallet flyktninger som kommunen mottar tilskudd for pr i dag, og hvor lenge hver enkelt har vært bosatt i kommunen. Det forutsettes bosetting av 25 nye personer pr år og at disse fordeler seg med 18 voksne og 7 barn. Det legges til grunn en bosetting på 8 enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. I tabellen under vises forventet integreringstilskudd pr år i økonomiplanperioden.

Tabell 4.24.3.6 Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Enslige voksne	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Andre voksne	780 000	780 000	780 000	780 000
Barn år 1	910 000	910 000	910 000	910 000
År 2	3 450 000	3 750 000	3 750 000	3 750 000
År 3	3 156 000	3 024 500	3 287 500	3 287 500
År 4	1 920 000	1 920 000	1 920 000	1 920 000
År 5	2 730 000	1 680 000	1 610 000	1 610 000
Enslig mindreårige	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Sum	16 546 000	15 664 500	15 857 500	15 857 500

Det er lagt inn årlig kr 854.000 i vertskommunestilskudd knyttet til kommunens utgifter ved asylmottaket i Moelv.

Renter og avdrag

Det er knyttet usikkerhet til hvordan renten vil utvikle seg, og det er noe ulikt syn på renteutviklingen i Norges Bank og blant finansanalytikerne. Norges Banks rentebane viser en svak stigning av styringsrenten i planperioden. Utlånsrentene til kommunal sektor er forventet å ligge ca 0,75 % høyere enn styringsrenten. For å sikre mest mulig forutsigbar låneutgifter på kommunens innlån har en inngått rentebytteavtaler på til sammen 780 mill. kroner med ulik tidshorisont. Disse er oppdelt i ulike avtaler på mellom 150 mill. kroner og 180 mill. kroner. Ved utgangen av 2010 vil ca 63 % av låneporteføljen være på faste betingelser. Samtidig forsøker en å dra nytte av de lave korte rentene ved å holde resten av låneporteføljen på flytende betingelser. Det vil i praksis si 3 måneders NIBOR korrigert for margin.

Ringsaker kommune har nå rentebytteavtaler med forfall i 2011, 2012, 2014 og 2019. Et veiet gjennomsnitt gir en renteutgift på 4,58 % for disse avtalene. En vil sammen med kommunens hovedbankforbindelse praktisere en rentestrategi som gir kontroll og forutsigbarhet med låneutgiftene.

Det aller meste av kommunens midler er innestående hos hovedbankforbindelsen Sparebanken Hedmark som bankinnskudd. Selv om det ble oppnådd gode innskuddsbetingelser som et resultat av den siste anbudskonkurransen ved ny bankavtale, er det på grunn av den lave risikoprofilen som Ringsaker kommune ønsker å holde, vanskelig å oppnå noe mer enn vanlig innskuddsrente på disse midlene. En vil imidlertid benytte tidsinnskudd av forskjellig lengde for å øke avkastningen noe.

Ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning trådte i kraft 1.7.2010. Ny forskrift for Ringsaker kommune er under utarbeidelse og vil ventelig bli vedtatt av kommunestyret i desember 2010 med ikrafttredelse 1.1.2011.

Med utgangspunkt i kommunens hovedbankavtale, og forventninger pr dato om renteutviklingen, har rådmannen i sitt budsjettforslag benyttet satser som vist i neste tabell.

Tabell 4.24.3.7 Forutsetninger for renter og avdrag i økonomiplanperioden

	2011	2012	2013	2014
Rente innskudd	2,90 %	3,40 %	3,65 %	3,90 %
Rente nye lån	3,00 %	3,50 %	3,75 %	4,00 %
Avdragstid nye låneopptak	30 år	30 år	30 år	30 år

Renteinntekter og renteutgifter for 2011-2014 fremgår av budsjettskjema 1a i hoveddel I og av økonomisk oversikt hoveddel VI i økonomiplanens talldel (rosa bok).

Kommunelovens § 50 nr 7 fastsetter at kommunens samlede gjeld skal avdras med like årlige avdrag (serielån) samt at den gjestående løpetiden for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige

den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Den veide levetiden fremkommer ved at ulike typer anleggsmidler avskrives over ulike antall år. Avdragstiden for løpende lån er innenfor denne avdragsbegrensningen.

Det budsjetteres med at Ringsaker kommune årlig tar opp 20,0 mill. kroner i formidlingslån. Ordningen er nærmere omtalt i kapittel 4.17.3 i forbindelse med servicesenteret. Oppfølging av kommunens formidlingslån foretas av Lindorff AS. Renteutgifter og renteinntekter fra formidlingslån føres i driftsregnskapet mens avdragsutgifter og mottatte avdrag blir ført i investeringsregnskapet.

Samlet i perioden tas det opp investeringslån for om lag 630 mill. kroner og formidlingslån for 80 mill. kroner.

Det vises bl.a. til kapittel 2.4 og økonomiplanens talldel (kapittel 7.5 i rosa bok) for nærmere oversikt over utviklingen av kommunens lånegjeld.

Utbetalinger i forbindelse med kommunens kraftinteresser

I forslaget til budsjett 2011 og økonomiplan 2011-2014 har rådmannen innarbeidet et ordinært utbytte på til sammen 42,8 mill. kroner pr år fra Eidsiva Energi AS og Vangsveien 73 AS. Det er tatt utgangspunkt i den årlige utbytteplanen som selskapet utarbeider. Utbyttet fra Eidsiva Energi AS er lagt noe høyere enn det utbytteplanen tilsier, basert på at den faktiske utbetalingen de seneste årene har blitt større enn anslått. Det presiseres at anslaget ikke er basert på vedtak i selskapenes organer, og at inntekten således er forbundet med noe usikkerhet.

Det var tidligere et viktig poeng at disse inntektene ikke skulle benyttes til driftsformål. Med den ubalansen som er mellom driftsutgifter knyttet til kommunens tjenesteproduksjon og alminnelige driftsinntekter, finner rådmannen det nødvendig å bruke den årlige inntekten til saldering av driftsbudsjettet i alle årene i økonomiplanen.